

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dissertatio Triplex Theologica, Ad Mentem Præclarissimi
Ecclesiæ D. S. P. Avgvstini, (Cui consonat Doctor
Angelicvs cum Melliflvo,)**

Schweitzer, Johannes

Coloniæ Agrippinæ, Anno M.DC.LXXXII.

Responsio tertia. Primi homines commiserunt peccatum infidelitatis, &
amiserunt fidem secundum Augustinum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39320

Adde his peccatum curiositatis, gulæ, scandali &c. S. Bernardus quoque varia refert peccata. dicit, quod fuerint inobedientes, intemperantes, in verba malitiæ conversi ad excusanda peccata &c. Specialis autem difficultas est, an primi homines commiserint peccatum infidelitatis & fidem amiserint?

Dico tertio. S. Augustinus favet sententiæ affirmativæ. Constat ex variis locis. Primo ex Conc. 2. in pl. 70. ubi ait S. Pater: *Credidisti, quod promisit diabolus, & invenisti quod minatus est Deus.* Secundo ex Conc. 1. in pl. 68. *Rapere voluerunt divinitatem, perdiderunt felicitatem.* Tertio ex lib. 2do de Gen. cont. Manich. c. 15. *Quid hic intelligitur nisi persuasum esse (subintellige per verba serpentis) ut sub Deo esse nolent, sed in sua potestate potius sine Dominio, ut legem ejus non observarent, quasi providentes sibi, ut seipsi regerent non indigentes illius intrinseco lumine; sed utentes propria providentia, quasi oculis suis, ad dignoscendum bonum & malum, quod ille prohibuisset? Hoc est ergo quod persuasum est, ut suam potestatem nimis amarent, & cum Deo pares esse vellent.* Quarto ex l. de Cant. nov. c. 8. *Deum contempnit, serpenti credidit.* Quinto ex serm. 34. de divers. c. 2. *Aurem præbuit serpenti, aurem clausit ad Deum - - inde enim audivit Deum, inde audivit diabolum, quare non potius meliori credidit?* Sexto ex lib. 14. de Civ. c. 17. ubi dicit S. Augustinus: *Cognoverunt (intellige se esse nudos) quod felicius ignorarent, si Deo credentes & obedientes non committerent, quod eos cogere experiri, infidelitas & inobedientia.* Septimo ex l. 1. de pecc. merit. c. 7. ubi explicans S. Pater illud Apo-

stoli

stoli ad Rom. 8. *Si Christus in vobis est, corpus quidem mortuum est, propter peccatum, spiritus verò vivit, propter justificationem &c.* Sic ait: *Attendere quippè debent corpus adhuc peccati meritum gerere, quod conditioni mortis obstrictum est. Sed jam spiritum cœpisse vivere propter justificationem fidei, qui & ipse fuerat in homine quadam morte infidelitatis extinctus. Id est, fides per infidelitatem in primo homine fuerat extincta.*

Consentit S. Bernardus dicens: *Credidit insipiens mulier pollicenti, sed seducenti: eritis sicut dii scientes bonum & malum ferm. 68. sup. Cant, S. Thomas 22. q. 163. a. 4. mulier credidit verum esse, quod serpens suavit.*

Objicies primò. Si primi homines defecerint à fide, sequitur totam Ecclesiam defecisse à fide, sed hoc salva fide dici nequit, ergo primi homines non defecerunt à fide. Sequela majoris probatur: quia Ecclesia in principio constabat tantum ex duobus primis hominibus: ergo tota Ecclesia defecit, si ambo defecerint. Imò si unus tantum defecisset, non mansisset Ecclesia, cum Ecclesia sit plurium fidelium collectio. Minor etiam probatur: quia Ecclesiæ à Christo fundatæ promissum fuit nunquam esse defecturam, ut constat ex illo Luc. 22. *Rogavi pro te, ne deficiat fides tua.* Et illo Osee. 2. *Sponsabo te mihi in sempiternum &c. Sponsabo te mihi in fide;* ergo & prima non potuit deficere. Respondeo negando minorem; Ad cujus probationem, nego consequentiam, si ista collectio primorum hominum Ecclesia sit dicenda, & dico cum Augustino lib. de corrept. & grat. c. 12. *Ita factum est.*

est, ut voluntas hominis invalida & imbecilla, in bono adhuc parvo perseveraret, per virtutem Dei, cum voluntas primi hominis fortis & sana in bono ampliori, non perseveraverit --- dicente ergo Christo, rogavi pro te, ne deficiat fides tua, intelligamus ei dictum, qui edificatur supra petram. Atque ita homo non solum, quia misericordiam consecutus est, ut fidelis esset, verum etiam, quia fides ipsa non deficit, qui gloriatur in Domino gloriatur.

Dixi. Si Ecclesia dicenda sit; quia Ecclesia dicitur à vocatione, qua vocantur ad fidem infideles, juxta illud S. Augustini serm. 16. de verb. Apost. c. 1. Vocavit nos Deus cum aversi essemus; primi autem homines ante prævaricationem non fuerunt aversi, sed creati in gratia, ut constat ex Dissertat. præced.

Objicies secundò. Si Adam à fide defecit, falsum est illud Pauli 1. ad Timoth. 2. Adam non est seductus. Sequela probatur, quia si lapsus fuit in errorem contra fidem, fuit seductus non minus, quam Eva, sicque nullum erit inter virum & mulierem, quoad hoc, discrimen, cujus oppositum insinuat Apostolus & ipse S. Pater lib. 14. de Civ. c. 11. ubi ait: Sicut enim Aaron erranti populo ad idolum fabricandum non consensit inductus, sed cessit obstrictus; nec Salamonem credibile est errore putasse, idolis esse serviendum, sed blanditiis scemineis ad illa sacrilegia fuisse compulsus: ita credendum est, illum virum sua scemina uni unum, hominem homini, conjugem conjugi ad Dei legem transgrediendam, non tanquam verum loquenti credidisse seductum, sed sociali necessitudine paruisse. Non enim frustra dixit Apostolus: Adam non est seductus, mulier autem seducta est: nisi quia illa, quod ei ser-

serpens locutus est, tanquam verum esset, accepit; ille autem ab unico noluit consortio dirimi, nec in communionem peccati, nec ideo minus reus, sed sciens prudensque peccavit. Unde & Apostolus non ait, non peccavit, sed non est seductus. --- Hos autem seductos intelligi voluit, qui id, quod faciunt, non putant esse peccatum, ille autem scivit. Alioquin, quomodo verum erit, Adam non est seductus --- quid ergo opus est pluribus? etsi credendo non sunt ambo decepti, peccando tamen ambo capti sunt, & diaboli laqueis inquinati: ergo &c.

Respondeo negando sequelam, & ad probationem dico, non fuisse seductum taliter, qualiter fuit seducta Eva. Eva enim circumventa ab astutia serpentis credidit, Deum fuisse mentitum, dum mortem fuit minatus, & ex invidia prohibuisse, ne de ligno ederent, ne ad Dei similitudinem pervenirent: Adam vero non sic fuit seductus. Si enim deceptus fuit, non fuit deceptus propter serpentis promissionem, nec propter fidem adhibitam verbis illius, aut uxoris, credendo futurum, quod dixerunt, sed propter propriam conjecturam adjunctam partim elatione superbiae, partim inordinato affectu erga uxorem, & sub conditione, si possibile foret, incidit in falsas cogitationes & dubitationem saltem deliberatam contra fidem. Hinc dicit S. Pater Augustinus l. 11. de Gen. ad lit. c. ult. *Virum propter aliquam mentis elationem sollicitavit aliqua experiendi cupiditas &c.* experiendi nempe, qualis esset virtus illius cibi, cum mulierem sumpto cibo non vidisset mortuam. Hinc S. Thomas in 2. dist. 22. qu. 1. a. 3. in muliere, inquit, talis fuit elationis progressus, ut ad verba serpentis

pentis tantum excellentia appetitum conciperet, ut iudicium rationis perverteret, & crederet hoc possibile esse & verum, quod diabolus dicebat, & propter hoc dicitur esse seducta: In viro autem non tantum excrevit in principio amor propria excellentia, ut iudicium eius perverteret, quasi crederet hoc esse futurum, sed quia illud vellet, si possibile foret, & ideo non dicitur fuisse seductus: sed tamen talis elatio ad experiendum ipsum incitavit. Unde aliquam dubitationem elatio in eo fecit, quae in muliere firmam opinionem conceperat &c. Adde Adamum deceptum fuisse etiam ex nimia passione secundum S. Augustinum lib. 14. de Civ. c. 11. quia credidit peccatum esse veniale, si contra praeceptum comederet de ligno vitae, id est de facili remissibile, ut exponit S. Thomas 22æ quaest. 163. a. 4. ad 3. ex quo etiam colligitur efficax fuisse argumentum, quo usus fuit S. Augustinus & alii Patres contra Semipelagianos contendentes fidem ex nobis esse, & per illam nos gratiam mereri, videlicet, fidem in posteris Adæ fuisse amissam, nec posse recuperari nisi per gratiam Salvatoris, quia Adam cum Eva peccando perdidit fidem, & quidquid ille perdidit, posterius in ipso perdidisse. Ex quibus patet quoque, quo sensu de Adamo verificari possit illud S. Bernardi Ep. 1. ad Robert. *Protoplastum dolo captum expulit de Patria felicitatis: & illud serm. 26. de mod. bene viv. Adam peccavit per industriam; Eva vero per ignorantiam: qui vero decipitur, ignorat quid consentiat.*

Objicies tertio. S. Augustinus l. 11. de Gen. ad lit. c. 42. negat Adam credidisse serpenti, dicens: *illud magis movet, si jam spiritualis erat Adam, quamvis mente,*

non corpore, quomodo credere potuerit, quod per serpentem dictum est. Et infra. Non tamen arbitror eum, si jam spiritali mente præditus erat, ullo modo credere potuisse: ergo non est sententia S. Augustini, quod Adam erraverit in fide. Respondeo negando consequentiam. Adam enim ut dictum est Dissertat. præcedenti non erat spiritalis, quando serpenti credebatur; si per spiritalitatem intelligatur gratia sanctificans, quæ jam per peccatum superbiæ erat perdita. Adde, Adamum non fuisse taliter seductum, qualiter fuit Eva, ut dictum est in responsione ad objectionem secundam.

Objicies quartò: Adam post peccatum timuit Deum juxta illud Gen. 3. *Vocem tuam audivi in Paradiso & timui*: ergo non amisit fidem. Probatuf consequentia; quia per fidem cognovit Deum, quem timuit. Respondeo negando consequentiam, & ad probationem dico, timorem illum potuisse oriri ex notitia naturali Dei, non totaliter per peccatum destructa.

Objicies quintò: Angeli per peccatum non perdidit fidem; ergo nec primi homines. Probatuf antecedens: quia *dæmones credunt & contremiscunt*, ut testatur Apostolus Jacobus. Consequentia etiam probatur: quia Angelorum peccatum fuit gravius.

Respondeo distinguendo antecedens: Angeli non perdidit fidem acceptam pro dono Dei supernaturali, quo creditur Deo revelanti, nego: acceptam pro notitia Dei naturali, relicta post peccatum, concedo antecedens. Et eodem modo distingui potest consequens: ergo nec primi homines acceptam pro dono
rali,

tali, nego; acceptam pro notitia naturali, concedo consequentiam.

Objicies sextò, Homines in statu naturæ lapsæ non amittunt fidem, etsi gravissima committant peccata; ergo nec primi homines amiserunt fidem. Respondeo negando consequentiam. qui enim in hoc statu post gravissima peccata non amittunt fidem, tribuere debent misericordiæ Dei, apud quem, ut Augustinus ait l. 3. de lib. arb. c. 18. *Iustum est, ut qui sciens recta, non facit, amittat ipsam rei scientiam.* Adde: Deum etiam in hoc statu permittere plurimos labi in peccatum infidelitatis, ob præcedentia peccata.

DUBIUM SECUNDUM.

An detur peccatum originale, & ejus existentia ab Augustino efficaciter probetur?

A Dec necessaria est peccati originalis notitia, ait S. P. Augustinus lib. 5. contra Julian. c. 2. *Vt, qui illud negant, ipsa fidei fundamenta nitantur subvertere.* Negavit autem olim peccatum originale Pelagius cum suis pestiferis discipulis Cælestio & Juliano (quorum Magister fuit Origenes, & post illum Rufinus Monachus Aquilejensis, Origenis discipulus, ut in historia

B

Pela.